

Spørsmål FAU/KFU kan stille kommunepolitikerne før valget

Frafall

Årsakene til at elever ikke fullfører videregående opplæring, kan ofte spores tilbake til opplæringen i grunnskolen. Det er viktig at elevene får hjelp med en gang problemene oppdages. I februar publiserte Folkehelseinstituttet folkehelseprofiler for hver kommune med blant annet tall for frafall fra videregående opplæring over perioder på tre år. Sjekk frafallet i deres kommune på <http://www.fhi.no/helsestatistikk>. Dersom frafallet i deres kommune er større enn i landet som helhet, kan dere spørre om hvilke tiltak politikerne vil iverksette i grunnskolen for at frafallet fra videregående opplæring skal bli mindre.

Spesialundervisning og tilpasset opplæring

I mange kommuner er det et problem at mesteparten av spesialundervisningen gis til de eldre elevene fordi man har ventet for lenge. Dersom dette gjelder deres kommune, kan dere spørre hva politikerne vil gjøre for å sikre at elevene får spesialundervisning med en gang behovet oppstår. Dersom kommunen mangler spesialpedagoger, kan dere spørre hva politikerne vil gjøre for å få nok personale med riktig kompetanse. For å få spesialundervisning må det være gjort et vedtak. I følge opplæringslovens § 1-3 har alle rett til en opplæring som er tilpasset egne evner og forutsetninger. FUG har laget et prinsippnotat om spesialundervisning: <http://www.fug.no/fugs-prinsippnotat-om-spesialundervisning.5694835-152790.html>

Vurdering for læring

Det er mange former for vurdering. Vurdering skal ikke bare være et sluttresultat, men et virkemiddel for å lære mer. Derfor er det viktig med en god undervisningsvurdering og tilbakemelding til elever og foreldre om hva som kan gjøres for å forbedre læringen. Spør om hvordan politikerne har tenkt å gjennomføre vurdering i skolen. Les FUGs prinsippnotat om vurdering: <http://www.fug.no/fugs-prinsippnotat-om-vurdering.5569893-152790.html>

Leksehjelp

Tidligere var det obligatorisk å tilby gratis leksehjelp til elevene på 1.–4. trinn. Nå kan skoleeierne velge hvilke trinn leksehjelpen skal gis på. Selv om behovet for leksehjelp antakelig er størst på ungdomstrinnet, har de fleste elevene der ikke tilbud om gratis leksehjelp. Dersom leksehjelptilbudet ikke er bra nok i deres kommune, kan dere spørre om hva politikerne vil gjøre for å kunne tilby leksehjelp til elevene på de trinnene der behovet er størst, om leksehjelpen vil bli gitt av kvalifisert personale (helst pedagoger) og om organiseringen vil være slik at alle elever vil kunne velge å delta uten å gå glipp av gratis skoleskyss hjem. Les FUGs prinsippnotat om lekser: <http://www.fug.no/fugs-prinsippnotat-om-lekser.5662258-152790.html>

Gratisprinsippet

Elevene har rett til gratis offentlig opplæring både i grunnskolen og i videregående opplæring. Kommunen kan ikke kreve at elevene eller foreldrene dekker utgifter i forbindelse med opplæringa, for eksempel utgifter til undervisningsmateriell, transport i skoletida, leirskoleopphold, ekskursjoner, teater eller andre turer som er en del av opplæringa. Likevel ser vi at i praksis er mange skoler avhengige av gaver fra foreldrene for å få gjennomført en del slike aktiviteter. Hva vil politikerne gjøre for å rette på det?

Fysisk aktivitet

God fysisk aktivitet er viktig for læring og trivsel. I følge forskrift til opplæringsloven skal elevene på 5.–7. trinn ha fysisk aktivitet i tillegg til kroppsøvfaget. Spør politikere om hvordan det praktiseres i deres kommune. Spør også om hvordan kroppsøvfaget organiseres, og om hvor mange timer elevene får i svømmehall for å nå kompetansemålene i svømming. Les FUGs prinsippnotat om skolemat, helse og fysisk aktivitet her: <http://www.fug.no/fugs-prinsippnotat-om-skolemat-og-helse.5246334-152790.html>

Mobbing og læringsmiljø

I elevundersøkelsen svarer elevene hvert år på spørsmål om læringsmiljøet. Tallene for deres kommune finner dere på <https://skoleporten.udir.no/>. Dersom resultatene på enkelte områder er mye dårligere for deres kommune enn for landet som helhet, kan dere spørre om hva politikerne vil gjøre for å bedre læringsmiljøet på de områdene. Vær gjerne konkret. For eksempel hvis elevene opplever å få lite støtte av lærerne, kan dere spørre hva politikerne vil gjøre for å bedre kvaliteten. Spør spesielt om mobbing. Djupedalutvalget leverte en NOU om mobbing "Å høre til – virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø" i mars. Spør hvordan kommunen tenker å følge opp den. Her er utredningen: <https://www.regjeringen.no/nb/aktuelt/nye-forslag-for-a-bekjempe-mobbing/id2399951/>

Resultater

I mange kommuner viser karakterstatistikken at for mange elever ender opp med dårlige eksamenskarakterer i enkelte fag etter 10 år i grunnskolen. Eksamenskarakterene for elevene i deres kommune finner du på <https://skoleporten.udir.no/rapportvisning.aspx?enhetsid=00&vurderingsomrade=11&underomrade=21&skoletype=0&skoletypemenuid=0>. Dersom mange elever får dårlige karakterer ved skriftlig eksamen i for eksempel matematikk eller norsk sidemål, kan dere spørre om hvilke tiltak politikerne vil iverksette for at elevene skal lære. I små kommuner kan det være store variasjoner fra år til år. Da kan det være lurt å se på en treårsperiode. FUG har skrevet et prinsippnotat om regning og matematikk: <http://www.fug.no/fugs-prinsippnotat-om-regning-og-matematikk.5690890-152790.html>

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Postboks 9360 Grønland, 0135 Oslo | Besøksadresse: Schweigaards gate 15 B, 0191 Oslo
Telefon: 22 05 90 70 | Faks: 22 05 90 71 | Org.nr.: 989 628 011 | post@fug.no | www.fug.no

Kompetanse og lærerløftet

Regjeringen satser tungt på lærerløftet ved å gi lærere videreutdanning. Det er opp til hver enkelt kommune å bestemme i hvilken grad den vil delta. Dersom deres kommune er forsiktig med å gi lærerne det kompetanseløftet de trenger, kan dere spørre om hvilke planer politikerne har for at undervisningspersonalet skal få mer utdanning.

Lærertetthet og klassestørrelse

Lærerne sier selv at det ikke er nok med riktig kompetanse dersom det er for mange elever per lærer. Dersom dette er et problem i deres kommune, kan dere spørre om hva politikerne vil gjøre for å sikre at det er nok lærere til at alle elever skal få god og tilpasset opplæring i klasser som ikke er for store. FUG har laget et prinsippnotat om klassestørrelse og lærertetthet: <http://www.fug.no/fugs-prinsippnotat-om-klassestoerrelse-og-laerertetthet.5246568-152790.html>

Rådgivning

Elevene har rett til nødvendig rådgivning om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg og om sosiale spørsmål. Tilbudet om rådgivning skal være kjent for elever og foresatte og være tilgjengelig for elevene ved den enkelte skole. Rådgivningen skal medvirke til å utjevne sosiale forskjeller, forebygge frafall og integrere etniske minoriteter. Til tross for dette viser tall fra elevundersøkelsen at elevene i varierende grad er fornøyd med rådgivningstilbudet. Hva vil politikerne gjøre med det, slik at de gode intensjonene kan nås?

Trygg skolevei

Ikke alle elever har en trygg skolevei. Dersom en strekning er utrygg og mangler fortau eller gang- og sykkelvei, kan dere spørre om hva politikerne vil gjøre for å bidra til dette blir bygd. Spør gjerne konkret om andre tiltak dere ønsker som for eksempel fotgjengerfelt, fartshumper eller nedsatt fartsgrense. En del elever blir sittende lenge på skolebussen hver dag fordi en buss kjører i sikksakk mellom steder som burde ha blitt betjent av flere busser. Spør hva politikerne vil gjøre for å bidra til at elevene får kortere reisetid med skolebussen. Mange elever er ikke sikret i skolebussen. Spør om kommunen følger samferdselsdepartementets forskrift om sikring av skyssberettigede skoleelever i buss. FUG har skrevet et prinsippnotat om trygg skolevei og skoleskyss: <http://www.fug.no/fug-sitt-prinsippnotat-om-trygg-skoleveg-og-skoleskyss.5273093-152790.html>

Kommunesammenslåing, skolekretser og nærskolen

I flere kommuner endres grensene mellom skolekretsene hyppig med det resultat at søsken ikke får gå på samme offentlige skole. Såkalt flytende skolekretser er også på vei inn flere steder. Dersom dette er et problem i deres kommune, kan dere spørre om hva politikerne vil gjøre for at det skal være forutsigbart for familiene hvilke skoler barna vil tilhøre. Regjeringen ønsker at små kommuner skal slå seg sammen. Spør om det kan være tilfelle hos dere, og i tilfelle hvilke konsekvenser det vil få for skolestrukturen. Se FUGs prinsippnotat om søskens rett til å gå på samme nærskole: <http://www.fug.no/fugs-prinsippnotat-om-soeskens-rett-til-aa-gaa-paa-samme-naerskole.5455595-152790.html>

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Postboks 9360 Grønland, 0135 Oslo | Besøksadresse: Schweigaards gate 15 B, 0191 Oslo
Telefon: 22 05 90 70 | Faks: 22 05 90 71 | Org.nr.: 989 628 011 | post@fug.no | www.fug.no

Fremmedspråk, arbeidslivsfag og valgfag

De fleste elevene i landet kan velge mellom minst to fremmedspråk på ungdomstrinnet. Dersom noen av skolene i kommunen kun tilbyr opplæring i ett fremmedspråk, kan dere spørre om hva kommunen vil gjøre for å gi elevene reelle valg. For kommunene er det frivillig å tilby elevene muligheten til å få opplæring i arbeidslivsfag i stedet for fremmedspråk. Der arbeidslivsfag har blitt innført, har det blitt mer populært enn fordypning i engelsk, norsk eller samisk. Dersom noen av skolene i kommunen ikke tilbyr opplæring i arbeidslivsfag, kan dere spørre om hvilke planer kommunen har for å endre på det. Også valgfagstilbudet på ungdomstrinnet varierer mye fra skole til skole. Dersom noen av skolene i kommunen har et smalt valgfagstilbud, kan dere spørre hva kommunen vil gjøre for å rette på det slik at flere elever kan få oppleve mestring og få økt lærelyst. Hvilke fag det undervises i på skolene i din kommune finner dere på <https://gsi.udir.no/tallene/>.

SFO

Pris, åpningstider og innholdet i SFO varierer mye fra kommune til kommune. Spør konkret om kommunen vil opprettholde det gode tilbudet dere har, og hva planene er for å gjøre innholdet enda bedre. FUG har laget et problemnotat om SFO og bedt om en evaluering: <http://www.fug.no/fugs-problemnotat-om-skolefritidsordningen-sfo-behov-for-evaluering.5704844-152790.html>

Skolefrukt

Tidligere var det obligatorisk for kommunene å ha en ordning med gratis frukt og grønnsaker for elevene på ungdomstrinnet. Etter at ordningen ble frivillig, er det mange kommuner som har kuttet bevilgningene til gratis frukt og grønnsaker. Spør om politikerne vil opprettholde (eventuelt gjeninnføre) ordningen med gratis frukt og grønnsaker for elevene.

Sommerskole

I Oslo har sommerskole blitt en suksess. Vil din kommune satse på noe tilsvarende?

Fag fra videregående opplæring

Kommunene bestemmer om elevene får lov å ta fag fra videregående opplæring mens de går i grunnskolen. Spør om dette en mulighet i din kommune?

Timefordelingen

Det er kommunen som bestemmer hvor mange undervisningstimer elevene skal ha i tillegg til minstetimetallet i hvert fag. For eksempel har elevene i Oslo i årevis hatt flere timer enn de fleste andre. Vil politikerne vurdere å øke timetallet i sentrale fag for at elevene skal lære mer?

Kulturskoletilbudet

Sjekk på GSI om det er ventelister for barn i skolealder og spør hva politikerne vil gjøre med det. <https://gsi.udir.no/tallene/>

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Postboks 9360 Grønland, 0135 Oslo | Besøksadresse: Schweigaards gate 15 B, 0191 Oslo
Telefon: 22 05 90 70 | Faks: 22 05 90 71 | Org.nr.: 989 628 011 | post@fug.no | www.fug.no